Anne Baba Stres Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anne Baba Stres Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15982

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Anne Baba Stres Ölçe?i (ABSÖ), ebeveynlerin çocuk yeti?tirme sürecinde deneyimledikleri stresi ölçmek amac?yla uyarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, temel olarak iki ana alandan olu?ur: Çocu?a ili?kin zorluklar? kapsayan **Çocuk Alan?** ve ebeveynin ki?isel zorluklar?n? ve kaynaklar?n? de?erlendiren **Ebeveyn Alan?**. Türkiye uyarlamas? Çekiç, Akba? ve Hamamc? (2015) taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? ile psikolojik dan??manl?k ve klinik uygulamalar için kullan?ma uygunlu?u gösterilmi?tir.

Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanmakta olup, her iki ana alanda da yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahiptir (Çocuk Alan? için α=.92; Ebeveyn Alan? için α=.95; Toplam ölçek için α=.96).

Anahtar Kelimeler

Anne baba stresi, ebeveynlik, stres ölçe?i, psikometrik araç, Likert ölçe?i, uyarlama, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi.

Yazarlar

Ali Çekiç, Tuba Akba?, Zeynep Hamamc?.

Amaç

Anne Baba Stres Ölçe?i'nin temel amac?, ebeveynlerin çocuk yeti?tirme rolü ba?lam?nda deneyimledikleri psikolojik **stres** düzeylerini ve bu stresin kaynaklar?n? kapsaml? bir ?ekilde belirlemektir. Ölçek, hem çocu?un davran??sal ve duygusal özelliklerinden kaynaklanan bask?y? hem de ebeveynin ki?isel yeterlilik alg?s? ve sosyal destek sistemlerindeki eksikliklerden do?an zorluklar? ölçmeyi hedefler.

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas?, yerel popülasyonda ebeveyn stresini geçerli ve güvenilir bir biçimde de?erlendirebilecek standart bir araç sa?lamay? amaçlam??t?r. Bu sayede klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda ebeveynlerin ya?ad??? zorluklar?n tespiti ve müdahale programlar?n?n geli?tirilmesi kolayla?m??t?r.

Yap?

Anne Baba Stres Ölçe?i (ABSÖ), **ebeveyn stresi** yap?s?n? iki temel alanda inceleyen çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu iki ana alan, çocu?un özellikleri ile ilgili stres kaynaklar?n? (Çocuk Alan?) ve ebeveynin kendisi, çevresi ve yeterlilik alg?s? ile ilgili stres kaynaklar?n? (Ebeveyn Alan?) içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çocuk Alan? (ÇA) alt boyutlar? (Dikkat Eksikli?i/Hiperaktivite, Duygu Durum, Kabul Edilebilirlik, Uyumluluk, Talepkarl?k, Desteklenen Ebeveyn), ebeveynin çocu?un davran??lar?n?, duygusal durumunu ve uyumunu alg?lay?? biçiminden kaynaklanan stresi yans?t?r. Ebeveyn Alan? (EA) alt boyutlar? (Yeterlik, Ba?lanma, Rolün K?s?tlanmas?, Depresyon, E? ?li?kisi, ?zolasyon, Sa?l?k) ise ebeveynin **yeterlik** alg?s?, sosyal izolasyonu, ruh sa?l??? ve e? ili?kileri gibi ki?isel ve çevresel faktörlerden kaynaklanan bask?y? de?erlendirir.

Geçerlik

Anne Baba Stres Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n yap? geçerli?ini test etmek amac?yla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) uygulanm??t?r. Elde edilen uyum indeksleri, ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde do?ruland???n? göstermektedir. Hem Çocuk Alan? hem de Ebeveyn Alan? için uyum de?erleri literatürde kabul edilebilir düzeyde bulunmu?tur (p<.000).

Çocuk Alan?na (ÇA) ?li?kin Uyum ?ndeksleri:

Uyum ?ndeksi (χ^2/df): 1.693
?yilik Uyum ?ndeksi (GFI): 0.84
Düzeltilmi? ?yilik Uyum ?ndeksi (AGFI): 0.82
Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (CFI): 0.85
Standartla?t?r?lm?? Kök Ortalamas? Art??? (SRMR): 0.056
Yakla??k Hata Karekök Ortalamas? (RMSEA): 0.042

Ebeveyn Alan?na (EA) ?li?kin Uyum ?ndeksleri:

Uyum ?ndeksi (χ^2/df): 1.720
?yilik Uyum ?ndeksi (GFI): 0.82
Düzeltilmi? ?yilik Uyum ?ndeksi (AGFI): 0.80
Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (CFI): 0.88
Standartla?t?r?lm?? Kök Ortalamas? Art??? (SRMR): 0.052
Yakla??k Hata Karekök Ortalamas? (RMSEA): 0.043

Bu de?erler, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve modelin veriyle yeterli düzeyde uyumlu oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Anne Baba Stres Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirlik analizleri, **Cronbach Alfa** katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Çocuk Alan? (ÇA) Güvenirlik De?erleri:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çocuk Alan? alt boyutlar?n?n Cronbach Alfa iç tutarl?k katsay?lar? 0.56 ile 0.87 aras?nda de?i?mektedir.
Çocuk Alan? toplam puan? için Cronbach Alfa de?eri **0.92** olarak bulunmu?tur.

Ebeveyn Alan? (EA) Güvenirlik De?erleri:

Ebeveyn Alan? alt boyutlar?n?n Cronbach Alfa iç tutarl?k katsay?lar? 0.73 ile 0.89 aras?nda de?i?mektedir.
Ebeveyn Alan? toplam puan? için Cronbach Alfa de?eri **0.95** olarak tespit edilmi?tir.

Ölçe?in tamam?na ili?kin genel iç tutarl?k katsay?s? ise **0.96** olarak rapor edilmi?tir. Bu sonuçlar, ABSÖ'nün yüksek düzeyde güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal uygunlu?unu incelemek amac?yla **do?rulay?c? faktör analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. Analiz sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak iki ana faktörden olu?tu?unu desteklemektedir: Çocuk Alan? ve Ebeveyn Alan?. Bu iki ana alan, toplamda 13 alt boyuta ayr?lmaktad?r.

DFA sonuçlar?nda elde edilen uyum indeksleri, modelin Türk kültürüne uyarlanm?? veri setine kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermi?tir. Bu durum, Anne Baba Stres Ölçe?i'nin çok boyutlu yap?s?n?n geçerli?ini kan?tlamakta ve ebeveyn stresinin farkl? kaynaklar?n?n ba??ms?z olarak ölçüldü?ünü ortaya koymaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?r. Cevaplar 1 (kesinlikle kat?lm?yorum) ile 5 (kesinlikle kat?l?yorum) aras?nda de?i?mektedir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ebeveynler (Anne ve Babalar)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, çocuk sahibi olan veya birincil bak?m? üstlenen yeti?kinler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn stresi, çocuk yeti?tirme, psikolojik de?erlendirme, aile terapisi, psikometrik özellikler, iç tutarl?l?k, Gaziantep Üniversitesi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ali Çekiç

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im Adresi: alicekic1@hotmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Uyarlama Y?l?: 2015

?zinler ve Kullan?m: Ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar Ali Çekiç ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: anne-baba-stres-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çekiç, A., Akba?, T. ve Hamamc?, Z. (2015). Anne Baba Stres Ölçe?i'nin Türkçe' ye uyarlamas?: geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *14*(3), 647-667. Makaleye ?u adresten ula??labilir: jss.gantep.edu.tr.

Anne Baba Stres Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, herhangi bir de?i?ikli?e u?rat?lmamal?d?r.

Anne Baba Stres Ölçe?i (ABSÖ), Çocuk ve Ebeveyn olmak üzere iki alandan olu?maktad?r.

Çocuk Alan?'n?n (ÇA) Alt Boyutlar?:

Dikkat Eksikli?i/Hiperaktivite (DEH)
Desteklenen Ebeveyn (DE)
Duygu Durum (DU)
Kabul Edilebilirlik (KE)
Uyumluluk (UY)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Talepkarl?k (TA)

Ebeveyn Alan?'n?n (EA) Alt Boyutlar?:

Yeterlik (YE)
Ba?lanma (BA)
Rolün K?s?tlanmas? (RO)
Depresyon (DEP)
E? ?li?kisi (E?)
?zolasyon (?Z)
Sa?l?k (SA)

ARABPSYCHOLOGY.COM